

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **Autometal, spol. s r.o.,** se sídlem Zalužany 99, zast. Mgr. Jiřím Kokešem, advokátem se sídlem Na Flusárně 168, Příbram, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel,** se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 1. 2017, č. j. 2009/2017-900000-304.1, ze dne 10. 1. 2017, č. j. 2009-2/2017-900000-304.1 až 2009-23/2017-900000-304.1, a ze dne 11. 1. 2017, č. j. 2009-24/2017-900000-304.1 až 2009-61/2017-900000-304.1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 9. 5. 2017, č. j. 48 Af 7/2017 – 447,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta její žádost o osvobození od soudních poplatků pro řízení o žalobě proti celkem 61 rozhodnutím žalovaného, která jsou specifikována v záhlaví (soudní poplatek činil celkem 183 000 Kč).

[2] Krajský soud při posouzení stěžovatelčiny žádosti vycházel ze skutečností uvedených v žádosti, respektive jejím doplnění, a z podkladů, které k nim doložila.

[3] Z předložených daňových přiznání a účetních závěrek zjistil, že stěžovatelka v roce 2013 dosáhla zisku 13 761 655 Kč, v roce 2014 ztráty ve výši 803 716 Kč a v roce 2016 zisku 9 013 245 Kč. Podle účetních závěrek dosahovala její aktiva k 31. 12. 2014 výše 267 382 000 Kč a k 31. 12. 2015 výše 335 943 000 Kč. K 31. 12. 2014 vlastnila dlouhodobý hmotný majetek v účetní hodnotě 151 563 000 Kč a k 31. 12. 2015 v hodnotě 186 192 000 Kč. Výše

bankovních úvěrů a výpomocí poskytnutých žalobkyni přitom dosáhla k 31. 12. 2014 celkové výše 121 054 000 Kč a k 31. 12. 2015 výše 134 280 000 Kč. Dále krajský soud poukázal na skutečnost, že nerozdělený zisk stěžovatelky z uplynulých let činil k 31. 21. 2015 částku 52 308 Kč. Z výkazů zisku a ztrát dále vyplývá, že v roce 2014 tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb činily 157 621 000 Kč a v následujícím roce 2015 již 261 480 000 Kč.

[4] Na základě doložených účetních sestav měl za osvědčené, že zůstatky na jejích bankovních účtech byly v souhrnu vyšší než 5 400 000 Kč, nezaplacené pohledávky činily 25 925 306,99 Kč a movitý majetek dosahoval minimálně částky 62 748 374,57 Kč.

[5] Dále vzal v potaz skutečnost, že stěžovatelka vlastní nemovitosti v k. ú. Lety zapsané na listu vlastnictví č. 443 a nemovitosti v k. ú. Zalužany zapsané na listu vlastnictví č. 606, o čemž svědčí doložená *evidence práv pro osobu*.

[6] Krajský soud konstatoval, že stěžovatelka je dlouhodobě v dobré hospodářské kondici a její podnikání v oblasti výroby dílů a příslušenství pro motorová vozidla se zdravě rozvíjí. Z doložených listin nevyplývá, že by se musela vyrovnávat s podstatnými hospodářskými problémy nebo překážkami, které by mohly ohrozit její dosavadní podnikání a rozvoj. Je rovněž zřejmé, že má přístup ke zdrojům financování svého provozu, ať již z vlastních nebo cizích zdrojů (bankovní úvěry, půjčky).

[7] Aktuální hospodářská situace jí v zaplacení soudního poplatku nebrání. Na různých bankovních účtech má k dispozici částku přesahující 5 400 000 Kč, tedy částku, která takřka třicetinásobně převyšuje výši vyměřeného soudního poplatku. Na uvedeném závěru nic nemění existence úvěru ve výši 35 000 000 Kč, jelikož financování prostřednictvím cizích zdrojů je běžnou součástí podnikatelské činnosti. Byť aktuální výše úvěru převyšuje disponibilní prostředky na účtech stěžovatelky, neznamená to, že tyto disponibilní prostředky nemohou být použity k zaplacení soudního poplatku. Konkrétní podmínky splácení úvěru nespecifikovala.

[8] Poukázal také na to, že z dalších předložených listin vyplývá, že stěžovatelka vlastní hmotné movité věci v celkové hodnotě nejméně 62 748 374,57 Kč a blíže nespecifikované nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí na listu vlastnictví č. 443 v k. ú. Lety a na listu vlastnictví č. 606 v k. ú. Zalužany. Lze jí přisvědčit v tom, že zpeněžení hmotných movitých a nemovitých věcí za účelem úhrady soudního poplatku je až krajní variantou, na druhou stranu vlastnictví takového majetku indikuje, že z vlastněných věcí stěžovatelce plyne výnos, popř. že disponuje prostředky nutnými k udržování a používání tohoto majetku.

[9] Bez významu není ani skutečnost, že eviduje peněžité pohledávky v celkové výši 25 925 306,99 Kč. Je přitom zcela na vůli stěžovatelky, jak se získanými prostředky naloží. Investice do vlastní provozní činnosti ovšem nelze bez dalšího upřednostňovat před splněním povinnosti uhradit soudní poplatek, pokud stěžovatelka netvrdila a nedoložila další významné skutečnosti, ze kterých by vyplynulo, že je nucena výdaje na vlastní činnost upřednostnit před zaplacením soudního poplatku, např. v důsledku prodlení s výplatou mezd nebo plněním jiných závazků či v důsledku hrozícího úpadku.

II. Obsah kasační stížnosti

[10] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala naplnění důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Má za to, že krajský soud nevzal v potaz veškeré podstatné skutečnosti a nesprávně zhodnotil její možnosti opatřit si finanční prostředky na zaplacení soudního poplatku ve výši 183 000 Kč. Napadené usnesení není dle jejího názoru dostatečně odůvodněno, neboť v něm nejsou vypořádány veškeré skutečnosti a námitky, které uvedla v žádosti.

[11] Nesouhlasí se závěrem, že vlastnictví nemovitého majetku indikuje, že jí z něho plyne výnos, popř. disponuje prostředky nutnými k jeho udržování a používání. Nemovitosti v k. ú. Zalužany tvoří výrobní areál, který je spravován v rámci běžného chodu podnikání a z něhož žádné výnosy nad rámec přiznaného zisku z něj neplynou. Nemovitosti v k. ú. Lety jsou zatíženy zástavním právem, proto je zásadně omezena možnost s nimi disponovat. Ani movité věci nemohou být žádným způsobem zpeněženy, jelikož slouží výhradně k obchodní činnosti (výrobě), kterou by v takovém případě musela omezit. Nelze tedy spravedlivě požadovat, aby věci zpeněžila za účelem úhrady soudního poplatku.

[12] Ohledně zůstatků na bankovních účtech podobně jako ve své žádosti o osvobození od soudních poplatků upozornila, že má úvěr ve výši 35 000 000 Kč. Uvedla, že veškeré volné finanční prostředky slouží k financování jejího podnikání a k udržení a rozvoji obchodní činnosti v chodu, na úhradu soudního poplatku jí tedy žádné nezbývají. Podobně se vyjadřovala ve vztahu k hospodářskému výsledku za uplynulé roky, pohledávkám za třetími osobami i případnému zpeněžení movitých věcí.

[13] Navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[14] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné (§ 102 a násl. s. ř. s., k přípustnosti kasační stížnosti proti tomuto typu procesního rozhodnutí srovnej usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, č. j. 3 As 125/2012 – 43, publ. pod č. 3072/2014 Sb. NSS).

[15] Pro úplnost dodává, že stěžovatelku v řízení o kasační stížnosti netížila poplatková povinnost, jelikož kasační stížností nesměřovala proti rozhodnutí krajského soudu ve věci samé ani o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností (srovnej usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS). Ze stejných důvodů nebylo ani nutné, aby stěžovatelka splnila jinak nutnou podmínku zastoupení advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), v řízení o nynější kasační stížnosti nicméně byla i tak advokátem zastoupena.

[16] Poté přistoupil k přezkumu usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Přezkumem usnesení v tomto rozsahu dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[17] Předmětem přezkumu Nejvyššího správního soudu je rozhodnutí krajského soudu ve věci osvobození od soudních poplatků. Relevantní právní úpravu obsahuje § 36 odst. 3 s. ř. s., dle kterého [ú]*častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti*.

[18] Stěžovatelka v kasační stížnosti nerozporuje jednotlivá skutková zjištění krajského soudu, pouze poměrně obecně namítá, že nevzal v potaz veškeré skutečnosti a argumenty, které ve své žádosti uvedla, a má za to, že se dostatečně nevypořádal s její doprovodnou argumentací, kterou v kasační stížnosti opakuje.

[19] Nejvyšší správní soud jejím námitkám nepřisvědčil. Při hodnocení tvrzení o nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení vycházel především z toho, že je na účastníku samém, aby soudu dostatečně konkrétně popsal své osobní a majetkové poměry a současně aby projevil zákonem požadovanou aktivitu a předložil (pokud možno současně se žádostí o osvobození) doklady prokazující jeho nemajetnost. Nesplní-li tuto svou povinnost, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 – 50, publ. pod č. 537/2005 Sb. NSS).

[20] S ohledem na výše uvedené šlo tedy především o prověření, zda se krajský soud zabýval všemi skutečnostmi, které stěžovatelka ve své žádosti uvedla. Z obsahu napadeného usnesení (shrnutého v bodech [2] – [9] tohoto rozsudku) přitom vyplývá, že pečlivě hodnotil veškeré skutečnosti vyplývající ze stěžovatelčiny žádosti, respektive jejího doplnění, i všech doložených podkladů. Dostatečný prostor věnoval také jednotlivým argumentům stěžovatelky; vyjádřil se k relevanci tvrzení, že veškeré volné finanční prostředky užívá k udržení a rozvoji své obchodní činnosti, k poukazu na existenci úvěru ve výši 35 000 000 Kč, i námitkám ohledně toho, že po ní nelze požadovat, aby za účelem zaplacení soudního poplatku prodávala svůj movitý a nemovitý majetek.

[21] Obecně lze dodat, že napadené usnesení je srozumitelné a opřené o vyčerpávající odůvodnění, ze kterého je zcela zřejmé, proč krajský soud stěžovatelčině žádosti nevyhověl. Kritéria přezkoumatelnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy splňuje.

[22] Nejvyšší správní soud tedy mohl přistoupit k jeho věcnému posouzení. V tomto ohledu předně upozorňuje, že stěžovatelka v kasační stížnosti v podstatě pouze opakuje svoji argumentaci uvedenou před krajským soudem, aniž by relevantně rozporovala jeho závěry. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud se s jeho posouzením ztotožnil, dále

pouze shrnuje důvody, pro které bylo namístě stěžovatelčinu žádost zamítnout, a v podrobnostech odkazuje na napadené usnesení.

[23] V projednávané věci je stěžejní, že stěžovatelka běžně hospodaří s částkami mnohanásobně překračujícími výši soudního poplatku, vykazuje zisky, má majetek značné výše a disponuje peněžními prostředky ve výši několika milionů Kč (viz body [3] až [5] tohoto rozsudku). Za těchto okolností je pouze na ní, aby v rámci svých prostředků vyčlenila 183 000 Kč, které má na soudních poplatcích uhradit. Byť tato částka není zanedbatelná, je evidentní, že z majetkových poměrů stěžovatelky nijak nevybočuje.

[24] Stěžovatelka ve své žádosti ani v kasační stížnosti neprezentovala jediné konkrétní tvrzení ani důkaz o tom, že je nucena využít disponibilní finanční prostředky způsobem, který jí v zaplacení soudního poplatku brání. Uvádí pouze zcela obecně, že veškeré volné prostředky využívá pro svou obchodní činnost, ať už na provoz, mzdy zaměstnanců či související investice. Takováto tvrzení nemohla být při posouzení její žádosti relevantní, neboť bylo na ní, aby dostatečně konkrétně popsala své osobní a majetkové poměry a doložila je.

[25] Podstatná není ani existence úvěru ve výši 35 000 000 Kč, pokud k němu stěžovatelka netvrdila ani nedoložila žádné konkrétní podmínky, zejména výši a splatnost jednotlivých splátek. Je nasnadě, že samotná výše úvěru o schopnosti uhradit soudní poplatek nijak nevypovídá. Krajský soud také výstižně podotkl, že financování prostřednictvím cizích zdrojů je běžnou součástí podnikatelské činnosti.

[26] Stěžovatelka v kasační stížnosti dále opakovala, že po ní nelze požadovat, aby za účelem úhrady soudního poplatku prodala svůj movitý či nemovitý majetek. V tomto ohledu se však zcela míjí s rozhodovacími důvody krajského soudu, který ze žádného takového požadavku nevycházel. Jeho závěry nijak nezpochybňuje ani poukaz na skutečnost, že stěžovatelka movité a nemovité věci využívá v rámci své činnosti (výroby). Skutečnost, že jsou náklady a výnosy nepřímo spojené s tímto majetkem zohledněny ve výsledcích hospodářské činnosti, není v rozporu s obecným konstatováním krajského soudu, že indikují možný výnos, případně existenci prostředků na jejich údržbu a používání. Lze pouze dodat, že se jedná o majetek značné hodnoty (hodnotu movitého majetku stěžovatelka vyčíslila na řádově 60 000 000 Kč a nemovitý majetek představuje mj. výrobní areál k dílům a příslušenství pro motorová vozidla), což dokresluje obraz o celkové majetkové situaci stěžovatelky. Jedná se tedy o skutečnosti, které mají pro posouzení její žádosti význam.

IV. Závěr a náklady řízení

[27] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti, kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[28] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka, která neměla v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. června 2017

JUDr. Radan Malík
předseda senátu